

Verslag Raadscommissievergadering Financiën en Bestuur d.d. 13 oktober 2020

Aanwezig

Voorzitter : Bart van Oort
Commissiegriffier : Meta Swinkels

Commissieleden : 12/8
CDA : Theo van de Berkmortel, Thijs van den Elsen, Hans Custers
LR&D66 : Deirdre Diesveld, Frans Francissen
Dorpspartij : Sven van de Meer, Rens de Haas
VVD : Jan Vroomans
Sociaal GB : Therese van den Eventuin, Jaap Minnema
Fractie Vogels : Ton Vogels

Mede aanwezig

Collegeleden: : Burgemeester Michiel van Veen, Wethouder Inge van Dijk
Ambtelijke vertegenwoordiging namens college per agendapunt: Giovanni Wouters
(gemeentesecretaris) Ad van de Voort, John Verhoeven.

1. Algemene mogelijkheid tot inspreken

Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

2. Openen commissievergadering, mededelingen en vaststellen van de agenda

De voorzitter opent om 20.04 uur de vergadering en stelt de agenda ongewijzigd vast.

De voorzitter constateert dat de fractie Sociaal Gemert-Bakel een drietal vragen wenst te bespreken waarop niet naar genoeg door het college is gereageerd.

De wethouder zegt een aanvullende en samenhangende aanvullende beantwoording toe. Het betreft de volgende vragen:

- Waarom is m.b.t. MRE niet eerder geanticipeerd, door tijdig een ruimere reserve fysiek domein te vormen, gezien het perspectief dat deze reserve per 2020 niet toereikend is?
- Gaat oud wethouder De Ruiters effectief gebruik maken van re-integratie-middelen, en wat gebeurt met deze middelen als daarvan geen gebruik gemaakt wordt?
- Extra kosten vanwege de inkoopregeling "10 voor jeugd" zijn verklaard als onvoorziene aanloopkosten. Waarom worden deze kosten dan als structurele kosten opgevoerd.

3. Mondelinge vragen commissieleden niet geagendeerde onderwerpen

Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

4. a Vaststellen conceptverslag d.d. 15-9-2020

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

b Lijst met toezeggingen

De voorgestelde actuele afdoening van de lijst met toezeggingen is akkoord.

c Termijnplanning

De voorgestelde termijnplanning is akkoord.

5. Begroting 2021

(voorbereiden besluitvorming / portefeuillehouder van Dijk)

Procesconclusie: de begrotingsvoorstellen zijn rijp voor besluitvormende behandeling door de gemeenteraad, als bespreekstuk

VVD fractie geeft aan dat de begrotingsvoorstellen nogmaals laten zien in welke hoge mate de gemeente financieel afhankelijk is van externe factoren. Dit neemt niet weg dat doelen in de begroting veel duidelijker geformuleerd kunnen en moeten worden. Niet om af te kunnen rekenen maar om werkelijk als raad via de begroting te kunnen sturen. In die zin mist de fractie in deze begroting stuurinformatie m.b.t. de taakstellende bezuiniging in het sociaal domein. Hieraan koppelt VVD de vraag hoeveel geld vanuit het rijk wordt ontvangen vanwege taken in het sociaal domein én hoeveel geld de gemeente daar dan zelf bij legt. Naar aanleiding van middelen die worden begroot voor handhavingscapaciteit huisvesting arbeidsmigranten vraagt de VVD fractie of het, juridisch, haalbaar is primair in te zetten op een meldingsplicht met boete voor degene die voornemens is arbeidsmigranten te huisvesten. VVD vraagt wanneer van GR Peelgemeenten bericht is ontvangen dat Q2 ruim € 6 ton mee viel. Wat houdt daarnaast de stelling in dat voor € 5 ton maatregelen zijn genomen zonder effect op de kwaliteit van dienstverlening.

De fractie Vogels heeft nu geen vragen of opmerkingen.

Sociaal Gemert-Bakel vraagt of de gevolgde procedure correct is nu nog geen kadernota / begrotingsnota is vastgesteld. Gezien de positieve ontwikkeling in het weerstandsvermogen stelt de fractie voor om minder te bezuinigen in het sociaal domein en met name meer te investeren in laaggeletterdheid en handhavingscapaciteit. Sociaal Gemert-Bakel verzoekt aan te geven wat de financiële risico's zijn van invoering van de Omgevingswet. Ook informeert de fractie naar de plannen met de supermarkt en de bushalte Past. Poellplein en spreekt ongenoegen uit over hanteren van het fictieve beeld van vorstendom Gemert.

Lokale Realisten/D66 vraagt duidelijker aan te geven in welke mate de ruimere middelen t.b.v. handhaving verband houden met 2 bijzondere opsporingsambtenaren (BOA) en met arbeidsmigranten of een algeheel grotere effectiviteit. Wat wordt binnen het programma sociaal domein concreet verstaan onder "sober en doelmatig"? Is een volumeontwikkeling van nul m.b.t. rolstoelen realistisch in een tijd van vergrijzing? In welke mate is bij ontwikkelingen rekening gehouden met afscheid van LEV groep, c.q. is terecht aangenomen dat dit geen effect heeft? De fractie stelt voor om in het kader van leegstand ook nertsenhoudertijen op te nemen en een relatie te leggen met verkenningen op het gebied van zonnevelden. Wat is de samenhang tussen past. Poellplein, OV-knooppunt en bereikbaarheidsakkoord, en is er een relatie met de locatie bij de Schabbert? Voorziet het extra bedrag voor de verkiezingen 2021 ook in eventuele extra kosten vanwege corona? In hoeverre overlappen de middelen vanwege een nieuw centrumplan Gemert in de begroting 2021 met het functioneel plan en verkeersplan centrum Gemert dat deze maand de raad heeft bereikt?

CDA is blij met een sluitende begroting zonder dat de lasten voor de inwoners verzwaaard worden. Gelezen het 50% aandeel van het programma sociaal domein in de totale uitgaven van deze begroting, vindt CDA de verantwoording van zulke omvangrijke uitgaven te summier. In hoeverre is de taakstellende bezuiniging 2020 gehaald, en wat betekent dat voor 2021? CDA vraagt of de vele onderling doorbelaste uren ook externe uren betreffen en of de organisatie passend is toegerust, mede in het licht van deels nog op ons af komende bijzondere taken vanwege corona. CDA pleit voor het terugbrengen op het oude niveau van de grondprijs in De Rips en in Elsendorp. De beheerskosten vanwege startersleningen vindt CDA hoog gelet op het niet meer verstrekken van nieuwe leningen.

Dorpspartij ziet, met de wetenschap van nu, een begroting met positief resultaat, behoud van voorzieningen en ambities en zonder lastenverzwaring. Tegen corona effecten is een buffer opgebouwd. Ook in het sociaal domein is op die wijze een meevallend Q2 ingezet. De fractie spreekt van een financieel solide beleid. Verdeling van het gemeentefonds en de middelen voor de jeugdzorg ziet Dorpspartij als mogelijke adders onder het gras. Extra waakzaam is de fractie ook m.b.t. ontwikkelingen intensieve veehouderij, de omgevingswet, woningbouw in

relatie tot groen, en het kasteel.

De fractie vraagt om specificatie van 'de stofkam' zoals gehanteerd bij diverse onderdelen in de begroting. Tevens informeert zij of het college voorstellen overweegt m.b.t. ondermijning in buitengebied en op bedrijventerreinen, vergelijkbaar met een Helmondse aanpak. Daarnaast informeert de fractie of het college bereid is een meer actieve grondpolitiek te gaan voeren.

Wethouder Van Dijk bevestigt de sterke afhankelijkheid van de door het rijk beschikbaar gestelde middelen en de invloed die dat heeft op de mogelijkheden om nog lokaal eigen beleid te voeren. In de richting van de VVD zegt zij toe te onderzoeken waar het mogelijk is om de begroting meer 'smart' stuurinformatie te geven. In de begroting 2021 bevat geen nieuwe bezuiniging sociaal domein. Wat van de taakstelling 2020 tot nu gerealiseerd is, wat nog te realiseren is, en waarvan wordt afgezien, is kennelijk onvoldoende duidelijk gemaakt. De wethouder zegt toe dit aanvullend te verhelderen.

Ook zal zij inzichtelijk maken welke middelen enerzijds vanuit het rijk ontvangen worden voor sociaal domein en anderzijds welke middelen de gemeente hierop uitgeeft. In september jl. is vanuit GR Peelgemeenten gerapporteerd m.b.t. Q2.

Op de politiek inhoudelijke vragen van fractie Sociaal Gemert-Bakel reageert de wethouder met een verwijzing naar de begrotingsvoorstellen die het college de raad nu voorlegt. De vraag over de omgevingswet wordt via de portefeuillehouder ruimtelijke ordening geleid. Wethouder Van Dijk bevestigt dat er een relatie bestaat tussen past. Poellplein, bereikbaarheidsakkoord en planvorming Vondellaan en zegt toe de raad aangelijnd te houden bij relevante ontwikkelingen.

Wethouder Van Dijk zegt dat het college, alleen vanwege de unieke omstandigheden dit jaar, de raad niet eerst een kadernota heeft voorgelegd. Er is dus geen afscheid genomen van een vaste werkwijze.

Vragen van LR/D66 over "sober en doelmatige zorg", over aantal rolstoelen, over SD ontwikkelingen die niet naar de begroting zijn vertaald, en over ruimtelijke herontwikkeling nertsenhoudertijen, brengt de wethouder aan haar collegae over voor schriftelijke reactie. Extra bedrag vanwege verkiezingen in corona-tijd is al toegewezen. Besluitvorming raad over eerste deel centrum Gemert is voorzien Q1 2021. Wethouder Van Dijk zegt een schriftelijke reactie toe op de vraag over doorbelaste uren. De opmerking over de grondprijzen in Elsendorp en De Rips wil de wethouder meenemen nu het niet 2020 maar 2021 het transactie jaar wordt. Schriftelijk zal zij aangeven hoeveel kosten / uren toegerekend moeten worden aan actueel beheer van de startersleningen portefeuille. Stofkammethode staat uitgelegd op pag -84-. Dorpspartij leest wat die methodiek is, maar wil graag een aantal concrete voorbeelden. De wethouder zegt deze toe.

De wethouder kan zich voorstellen dat gewijzigde omstandigheden aanleiding geven om het gesprek aan te gaan over een weer meer actieve grondpolitiek. Fractie Vogels wijst er op dat het actuele woningbouwprogramma feitelijk geen ruimte laat.

Burgemeester Van Veen geeft aan te zorgen dat op 1 januari een goede start gemaakt kan worden met het tijdelijk huisvestingsbeleid arbeidsmigranten, inclusief handhaving. Zijn standpunt is onveranderd m.b.t. een bestuurlijke boete en voortvarend aanpakken van mensen die regels en afspraken negeren. Het bestuurlijk traject is evenwel complex.

Hij bevestigt dat het een wens is om tot meer capaciteit te komen bij de BOA's, maar dat de structurele middelen daarvoor niet voldoende aanwezig zijn. De commissie kan zich t.z.t. verdiepen via het HUP (Handhavingsuitvoeringsplan) 2021.

Voor eventuele herontwikkeling van nertsenbedrijven zal eerst inventarisatie plaatsvinden van de behoeften en ambities. Eerst dan volgt de vraag wat dit van de gemeentelijke organisatie vergt.

Hij zegt toe bij de burgemeester van Helmond te informeren naar het project rond ondermijning en bedrijven en de daarbij in te zetten middelen.

VVD vraagt nogmaals aandacht voor een begroting met meer stuurinformatie, bijvoorbeeld een concreet percentage. Een cijfer dat uitdrukt wat verstaan wordt onder 'meer grip op jeugdzorg'. De Dorpspartij zegt dat een cijfer alleen nog niet alles zegt, en dat context, toelichting, nuance nodig zijn om aan het cijfer betekenis te verlenen.

Fractie Vogels merkt op dat hij een amendement om de grondprijs in o.a. De Rips laag te houden altijd zal steunen. Primair geldt evenwel de vraag of er behoefte is aan bouwgrond. De fractie merkt voorts op dat de stofkam methode wederom, voor de zevende of achtste keer, middelen oplevert. Tevens wordt gevraagd naar de status en aard van de in relatie tot de stofkam genoemde incidentele meevaller.

Sociaal Gemert-Bakel vraagt zich af waarop verlaging van de grondprijs wordt overwogen bij maar twee van onze kernen. Dit roept mogelijk ongelijke behandeling op. Daarnaast informeert de fractie naar de visie van de wethouder op de balans in de verdeling tussen projectontwikkelaars en sociale woningbouw.

Fractie VVD stelt dat enerzijds hiermee de leefbaarheid in de kleinste kernen ondersteund kan worden. Anderzijds veroorzaakt marktwerking de in andere kernen hogere prijs.

De fractie LR/D66 herkent de opmerking dat de begroting onvoldoende specifiek is als het gaat om de te bereiken doelen en de wijze waarop deze bereikt worden. Dit geldt met name voor het programma sociaal domein. De fractie zal hiervoor, en voor de vraag doen we de juiste zaken en doen we de zaken juist, aandacht vragen via de raadscommissie SDS&O.

CDA geeft aan dat de fractie het een gelukkige keuze vond om vanwege incidentele omstandigheden en onzekerheden, i.c. corona, deze keer niet te werken met een kadernota. Is sprake van structureel zwaar weer, wenst zij wel een kadernota te behandelen.

De Dorpspartij wil in bijzondere omstandigheden incidenteel kunnen afwijken. In meer reguliere situaties wenst zij de vastgestelde Planning & Control cyclus te volgen. De fractie steunt niet het idee van Sociaal Gemert-Bakel om de nu net ontstane beperkte ruimte in de begroting direct in te zetten, bijvoorbeeld voor laaggeletterdheid. Dorpspartij nodigt uit om hier het beginsel "oud voor nieuw" toe te passen.

De VVD fractie is van mening dat Dorpspartij bij de vorige begroting een veel ruimhartigere koers volgde toen het om een MFA in Bakel ging.

Wethouder Van Dijk geeft aan bij de volgende begroting meer aandacht te geven aan gestructureerde onderbouwing van de doelen en de wijze waarop deze gerealiseerd moeten worden. Op pagina 143 is in beeld gebracht hoe het zit met incidentele middelen in de begroting. Het bepalen van een passende grondprijs laat de wethouder over aan de politiek. Via het woningbouwprogramma wordt de beoogde balans mb tondermeer sociale woningbouw nagestreefd. In vervolg op het advies over het herstelplan eigen vermogen zal het college de raad aangegeven hoe hij denkt om te gaan met grondbeleid in de toekomst.

De voorzitter concludeert dat de commissie de begrotingsvoorstellen rijp acht voor besluitvormende behandeling door de gemeenteraad, als bespreekstuk. Toezeggingen heeft hij als volgt genoteerd:

- College gaat na of de taakstellende bezuiniging sociaal domein duidelijk is opgenomen, zo niet dan wordt verdere verduidelijking aangebracht of separaat geboden;
- De totale omvang van middelen sociaal domein vanuit gemeentefonds i.r.t. lokale uitgave op dit programma wordt in beeld gebracht;
- De financiële risico's omgevingswet worden op schrift gesteld;
- Schriftelijke reactie op diverse vragen LR/D66 in ruimtelijk domein respectievelijk sociaal domein;

- Schriftelijk antwoord m.b.t. doorbelaste uren;
- Schriftelijk antwoord met voorbeelden stofkammethode;
- Ophalen informatie bij burgemeester Helmond over project ondermijning bedrijven / buitengebied.

6. Eerste wijziging van de verordening op de heffing en invordering van de onroerend-zaakbelasting 2020

(voorbereiden besluitvorming / portefeuillehouder van Dijk)

Procesconclusie: De voorzitter concludeert dat de commissie de eerste wijziging op de ozb verordening rijp acht voor besluitvormende behandeling door de gemeenteraad, als hamerstuk.

De raadscommissie behandelt het voorstel zonder beraadslagingen.

7. Financiële effecten corona en mogelijke compensatie

(voorbereiden besluitvorming / portefeuillehouder van Dijk)

Procesconclusie: De voorzitter concludeert dat de commissie de rapportage financiële effecten corona en mogelijke compensatie rijp acht voor besluitvormende behandeling door de gemeenteraad, als hamerstuk

Dorpspartij vraagt om naast tussenrapportages een B&W informatiebijeenkomst te beleggen t.b.v. dit onderwerp.

VVD stelt vast dat noodgedwongen met veel PM posten gewerkt is voor 2021.

Fractie Vogels vraagt of de inspanning t.b.v. verenigingen / maatschappelijke organisaties nu mogelijk te gering is.

LR/D66 pleit er voor om dit incident, en de incidentele middelen, te beoordelen op structurele mogelijkheden.

Wethouder Van Dijk is uiteraard bereid een B&W informatiebijeenkomst te blijven aanbieden. Zij noemt het spannend of de actuele inspanning voldoende is. Gesprek wordt ook over structurele verbeteringen geopend of reeds gevoerd. Tot op heden zijn daaruit nog geen wezenlijke resultaten te melden.

8. Stand van zaken: samenwerking, bovengemeentelijk en regionale zaken

Het college heeft geen ontwikkelingen te melden.

Fractie Dorpspartij heeft de jongste presentatie vanuit MRE over voortgang 4 thema's als zeer mager ervaren.

9. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 21.38 uur.

Toezeggingen:

Cie F&B	04-09-18	In raadsreglement opnemen dat alle bestuurders, raads- en commissieleden een VOG moeten overleggen (nav integraal veiligheidsplan). Een concept klaar hebben voor fvo 13 september.	ON HOLD
Cie F&B	15-9-2020	5. Presentatie Financiële effecten corona Martien Bankers informeert waar de post zwerfafval 48000 vandaan komt?	
Cie F&B	15-9-2020	6. Presentatie Uitvoering motie; Arbeidsmigranten – inzicht en toeristenbelasting Wethouder van Dijk zegt toe te onderzoeken of het mogelijk is met de huisvester af te spreken dat hij vertrek van arbeidsmigranten bij de gemeente meldt.	
Cie F&B	15-9-2020	6. Presentatie Uitvoering motie; Arbeidsmigranten – inzicht en toeristenbelasting Wethouder van Dijk zegt toe te informeren naar de mogelijkheid om via uitzendbureaus aan informatie over verblijfplaats arbeidsmigranten te verkrijgen	
Cie F&B	15-9-2020	7. 3e financiële rapportage Wethouder van Dijk zegt toe op het moment dat de projecten zijn afgesloten een bezoek te organiseren aan de sporthal en zwembad.	
Cie F&B	15-9-2020	7. 3e financiële rapportage Wethouder van Dijk zegt toe het verzoek om bijgepraat te worden over Doctor de Quayweg op te pakken.	
Cie F&B	15-9-2020	8. Vaststellen APV Gemert-Bakel 2020 Burgemeester van Veen zegt toe externe communicatie over verandering APV m.b.t. lachgas te organiseren.	
Cie F&B	13-10-2020	Portefeuillehouder van Dijk bekijkt in hoeverre een aanvulling benodigd is op eerder gegeven beantwoording en treedt hierover in overleg met commissielid Minnema (SGB). -Reserve fysiek Domein MRE (BV) -Werking reïntegratietraject (BV) voormalige wethouders -Waarom 10 voor de jeugd duurder is terwijl het aanloopkosten zijn	
Cie F&B	13-10-2020	Portefeuillehouder van Dijk beziet in hoeverre toelichting in de begroting op de taakstellende bezuiniging sociaal domein een verduidelijking verdiend in de begroting, en indien dit aan de orde is hoe zij een dergelijke aanvulling/verduidelijking richting de raad aanvullend wenst te verstrekken.	
Cie F&B	13-10-2020	Portefeuillehouder van Dijk zegt toe de vraag 'hoeveel geld krijgt de gemeente voor het Sociaal Domein van het Rijk' ? schriftelijk te beantwoorden.	
Cie F&B	13-10-2020	Portefeuillehouder van Dijk zegt toe met een nadere toelichting te komen over de doorbelasting van uren	
Cie F&B	13-10-2020	Portefeuillehouder van Dijk zegt toe nadere voorbeelden van stofkam methode te geven	
Cie F&B	13-10-2020	Portefeuillehouder van Dijk zegt toe dat vragen gesteld in commissie Ruimte en Sociaal Domein schriftelijk beantwoord zullen worden. Het betreft de vraag over financiële risico's in 2021 m.b.t. Omgevingswet en de vragen van LR/D66 op beide domeinen.	
Cie F&B	13-10-2020	Portefeuillehouder van Veen zegt toe na te gaan hoe het project vanuit de rijksoverheid m.b.t. het bedrijventerrein Helmond geregeld is en hoeveel dit kost.	